

28. 6. 2017

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Smí se kouřit na „zahrádce“?

Nový tabákový zákon (zákon č. [65/2017](#) Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek), který mimo jiné přinesl dlouho očekávaný zákaz kouření v restauracích, resp. provozovnách stravovacích služeb, vstoupil v účinnost dne 31. 5. 2017. V souvislosti s ním se objevila řada nejasností.

Většina z nich nemá reálný základ. Například odpůrci zákona propagovaný názor, že kouření je stále povoleno tam, „kde se nevaří“, je zjevně nesprávný. Tuto variantu Poslanecká sněmovna také projednávala, ale neschválila (pozměňovací návrh č. 3903 ke sněmovnímu tisku 508 v 7. volebním období). Zákaz kouření platí ve všech provozovnách, kde jsou podávány potraviny nebo nápoje (§ 23 odst. 2 zákona č. [258/2000](#) Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Opravdovým problémem je pro část veřejnosti možná trochu překvapivě široký dosah zákazu kouření, který vyplývá z vymezení pojmu „vnitřní prostor“. Právě hranice mezi vnitřním a vnějším prostorem je v případě veřejnosti volně přístupného prostoru, sportoviště, zábavního prostoru a provozovny stravovacích služeb klíčová pro určení, zda je kouření zákonem zakázáno [§ 8 odst. 1 písm. a), i), j) a k) zákona č. [65/2017](#) Sb.].

Vnitřním prostorem zákon rozumí vnitřní prostor stavby podle § 2 odst. 3 zákona č. [183/2006](#) Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), s výjimkou dočasných staveb [§ 2 písm. j) zákona č. [65/2017](#) Sb.]. Stavbou se tedy rozumějí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Dočasná stavba je stavba, u které stavební úřad předem omezí dobu jejího trvání. Za stavbu se považuje také výrobek plnící funkci stavby.

Vnitřní prostor stavby zákon výslovně nedefinuje. Mám však za to, že výklad je jednoznačný: vnitřním prostorem stavby je prostor zastřešený.

„[Z]a vnitřní prostor je třeba považovat takový prostor, který je zakrytý, tedy opatřený střešní konstrukcí.“ Takto pojem „vnitřní prostor“ ještě podle předchozího tabákového zákona (zákon č. [379/2005](#) Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů) vyložil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 Ads 2/2013-38 (PR 4/2014 s. 150, 2911/2013 Sb. NSS), v kauze týkající se kavárny uvnitř obchodního centra. Vyšel přitom z doporučení Rady 2009/C 296/02 ze dne 30. 11. 2009 o nekuřáckém prostředí, jejíž přílohu tvoří Pokyny týkající se ochrany proti expozici tabákovému kouři k Rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku (č. [71/2012](#) Sb. m. s.). Citované pokyny nabízejí vymezení ještě širší, když vedle zastřešeného prostoru hovoří i o nezastřešeném prostoru uzavřeném jednou nebo dvěma stěnami. Zároveň požadují, aby definice byla co nejobsažnější a co nejjasnější.

Jasným příkladem může být analogie dřívějšího zákazu kouření na místech krytých nástupišť, přístřešků a čekáren veřejné silniční a drážní dopravy a městské hromadné dopravy [§ 8 odst. 1 písm. a) bod 7 zákona č. [379/2005](#) Sb.].

Inspiraci lze hledat i v pojmu zastavěná plocha stavby, kterou se rozumí plocha ohraničená

pravoúhlými průměty vnějšího líce obvodových konstrukcí všech nadzemních i podzemních podlaží do vodorovné roviny. Plochy lodžii a arkýřů se započítávají. U objektů polooodkrytých (bez některých obvodových stěn) je zastavěná plocha vymezena obalovými čarami vedenými vnějšími líci svislých konstrukcí do vodorovné roviny. U zastřešených staveb nebo jejich částí bez obvodových svislých konstrukcí je zastavěná plocha vymezena pravoúhlým průmětem střešní konstrukce do vodorovné roviny (§ 2 odst. 7 zákona č. [183/2006](#) Sb.).

Stavební praxe je nekonečně rozmanitá. Z důvodu právní jistoty je však třeba najít jednoduché a jednoznačné pravidlo. Z výše uvedeného vyplývá, že pojem „vnitřní prostor stavby“ musí být vykládán minimálně jako prostor zastřešený, a to bez ohledu na to, zda nebo do jaké míry je současně uzavřen obvodovými stěnami, a bez ohledu na typ materiálu a konstrukce střechy.

Vnitřním prostorem stavby, kde je kouření zakázáno, proto jsou i zimní zahrady, stany, podloubí a nejrůznější typy přístřešků (nikoli obyčejný slunečník, protože ten není stavbou). Je-li zastřešení mobilní (například pergola s posuvnou střechou), platí zákaz jen po dobu, kdy je prostor zastřešen. Jednoduše stačí pohlédnout vzhůru a je jasné, zda je prostor zastřešený, a tedy na konkrétním místě a v daný okamžik zákaz platí, nebo ne.

Existuje však legální možnost kouřit v zastřešeném (a dokonce i všemi stěnami uzavřeném) prostoru. Výjimku z definice vnitřního prostoru, a tudíž ze zákazu kouření představují již výše zmíněné dočasné stavby. Záleží tedy na každém vlastníkovi, jestli bude chtít umožnit kouření i ve vnitřním prostoru za cenu kolaudace stavby jako dočasné.

Na druhou stranu provozovatel, resp. vlastník může zákaz kouření nad rámec zákona rozšířit na vnější prostor (a dočasnou stavbu) či alespoň jeho část (například u dětského koutku).

Oficiální výkladové stanovisko Ministerstva zdravotnictví (coby nadřízeného orgánu krajských hygienických stanic, které zákaz kouření kontrolují) dosud publikováno nebylo. Náměstkyně ministra zdravotnictví Lenka Teska Arnoštová však v několika mediálních vystoupeních naznačila, že zákaz kouření se nemá vztahovat na pergoly a stany. Takový přístup je nejen v rozporu s judikaturou a citovanými pokyny, podle nichž *„mělo by se dbát na to, aby nedocházelo k vytváření seznamů, které mohou být vykládány tak, že některé ‚vnitřní‘ prostory vylučují“*, ale také v rozporu s tím, že samo Ministerstvo zdravotnictví již řadu let avizovalo, že zákaz kouření se bude vztahovat i na zastřešené terasy (Lidové noviny, 16. 8. 2012). Popření kritéria zastřešení navíc přináší velkou právní nejistotu, neboť žádné jiné kritérium definováno není.

Jiné řešení existuje v Anglii. Zde zákon o zdraví (The Health Act 2006 c 28) zakazuje kouření v uzavřených a převážně uzavřených prostorách, které výslovně definuje nařízení státního tajemníka pro zdraví [*The Smoke-free (Premises and Enforcement) Regulations 2006 No. 3368*]. Uzavřené prostory mají strop nebo střechu a s výjimkou dveří, oken a průchodů jsou úplně uzavřené ať trvale, nebo dočasně. Převážně uzavřené prostory mají strop nebo střechu, ale je zde otvor ve stěnách nebo souhrn ploch otvorů ve stěnách, který je menší než polovina plochy stěn včetně jiných struktur sloužících pro účely stěn a tvořících obvod prostor. Při určování plochy otvoru nebo souhrnu ploch otvorů se nezapočítávají otvory, ve kterých jsou dveře, okna nebo jiné vybavení, které může být otevřeno nebo zavřeno. „Střecha“ zahrnuje jakoukoli pevnou nebo pohyblivou konstrukci nebo zařízení, které umožňuje zakrytí všech či části prostor jako střecha, včetně například plátěné markýzy. Zjednodušeně se mluví o „pravidlu 50 %“. Anglické řešení tedy umožňuje kouření pod některými přístřešky, ale nezná výjimku pro dočasné stavby. V našich podmínkách, kde výslovná definice absentuje a naopak se nabízí jiný výklad, však tento přístup není použitelný.

Zbývá dodat, že zákon provozovateli, resp. vlastníkovi ukládá povinnost prostor, kde je kouření zakázáno, u vstupu označit zjevně viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“ (§ 9 odst. 2

zákona č. [65/2017](#) Sb.). Grafická podoba značky je uvedena v příloze k tabákovému zákonu. Provozovatel, resp. vlastník tedy nemá povinnost označit prostor, který není „vnitřním prostorem“ a kde kouření není zakázáno, značkou „Kouření povoleno“, kterou zákon v jiné souvislosti také zná. Přesto ale z důvodu informovanosti návštěvníků doporučuji označit též vnější prostor včetně dočasných staveb, ať již značkou „Kouření zakázáno“, nebo značkou „Kouření povoleno“.

JUDr. Tomáš Kindl,
právník

e-mail: tomas.kindl@tabakapravo.cz

aktualizace: 10.7.2017

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací – režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)